

Sygn. akt I PSK 151/21

POSTANOWIENIE

Dnia 9 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z powództwa R.L.

przeciwko D.P.

o ustalenie i wynagrodzenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 9 listopada 2021 r.,

skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w N.

z dnia 6 lipca 2020 r., sygn. akt IV Pa (...),

- 1.odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotą 577 (pięćset siedemdziesiąt siedem) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w N., wyrokiem z dnia 6 lipca 2020 r., zmienił wyrok Sądu Rejonowego w N. z dnia 13 września 2019 r. i oddali w całości powództwo R.L. o ustalenie, że łączył go z pozwanym stosunek pracy na czas określony (od 12 czerwca 2017 r. do 30 czerwca 2018 r.), w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy za wynagrodzeniem w wysokości 14 zł brutto za godzinę.

Sąd Okręgowy analizując przedstawione w sprawie wątpliwości, czy dana umowa jest umową o pracę, czy umową cywilnoprawną, ustalił i ocenił, że w kontrakcie przeważały cechy umowy zlecenia. Ponadto zdaniem tego Sądu,

wynikający z akt sprawy jednoznaczny zgodny zamiar stron i cel umowy dowodzi o tym, że strony nawiązały i realizowały zatrudnienie w ramach zlecenia.

Skargę kasacyjną wywiódł pełnomocnik powoda, zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w całości. We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazał na dwie przesłanki, to jest: (-) w sprawie występuje istotne zagadnienia prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), wymagające wykładni zakresu obowiązywania zasady bezpośredniości (art. 235 k.p.c. w związku z art. 282 i 233 § 1 k.p.c.); (-) istnienie rozbieżnych linii orzeczniczych w kwestii wykładni pojęcia podporządkowania pracowniczego, wymagających wyjaśnienia przez Sąd Najwyższy (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.).

W odpowiedzi na skargę pozwany wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do merytorycznego rozpoznania.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Nie może ono odnosić się do subiektywnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Dlatego, zawarty w art. 398³ § 3 k.p.c. zakaz oparcia skargi kasacyjnej na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów oraz związanie Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) oznacza niedopuszczalność powoływania się przez skarżącego na wadliwość wyroku sądu drugiej instancji,

polegającą na ustaleniu faktów lub niewłaściwie przeprowadzonej ocenie dowodów, również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W przypadku powoływania się na rozbieżności w orzecznictwie konieczne jest także, choćby przykładowe, wskazanie orzeczeń, w których ten sam przepis prawa byłby odmiennie wykładany. Już wstępnie należy zaznaczyć, że z tego obowiązku skarżący nie wywiązał się, bowiem przytoczone orzeczenia Sądu Najwyższego nie dokonują sprzecznej wykładni elementu podporządkowania pracowniczego.

Jeżeli zawarta przez strony umowa przejawia zarówno cechy (elementy) umowy o pracę, jak i umowy cywilnej (w szczególności dotyczy to umowy zlecenia), to wówczas dla oceny rodzaju stosunku prawnego decydujące jest ustalenie, które z tych cech mają charakter przeważający (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 września 1998 r., I PKN 334/98, OSNAPiUS 1999 nr 20, poz. 646). Jeżeli umowa wykazuje wspólne cechy dla umowy o pracę i umowy prawa cywilnego z jednakowym ich nasileniem, o jej rodzaju decydują zgodny zamiar stron i cel umowy (art. 65 k.c.), który może być wyrażony także w nazwie umowy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 1998 r., I PKN 191/98, OSNAPiUS 1999 nr 14, poz. 449). Inaczej mówiąc, o rodzaju umowy decyduje wówczas jej nazwa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 września 1998 r., I PKN 293/98, OSNAPiUS 1999 nr 18, poz. 582). W świetle art. 22 § 1¹ k.p. oceny charakteru umowy należy dokonywać nie tyle na podstawie dosłownego brzmienia przyjętych przez jej strony postanowień, które mogą mieć na celu stworzenie pozoru innej umowy, ile na podstawie faktycznych warunków jej wykonywania. W umowie zlecenia mogą wystąpić cechy kierownictwa i podporządkowania, choć nie takie same, jak w zależności właściwej dla stosunku pracy (art. 22 § 1 i 1¹ k.p. oraz art. 750 k.c.).

Te różnice zostały bliżej wyjaśnione w wyroku z dnia 10 maja 2018 r., I PK 60/17 (LEX nr 2486218), w którym Sąd Najwyższy przyjął, że istotą pracy umownie podporządkowanej jest możliwość codziennego konkretyzowania obowiązków pracownika, a w szczególności określania czynności w ramach umówionego rodzaju pracy i sposobu ich wykonania (art. 100 § 1 k.p.). Pracownik nie ma samodzielności w określaniu bieżących zadań. Pracowniczego

podporządkowania nie można utożsamiać z permanentnym nadzorem przełożonego nad sposobem lub właściwym tempem wykonywanych czynności, wystarczy bowiem wskazanie zadania i określenie terminu jego wykonania, a następnie kontrola jakości i terminowości wykonanej pracy. Z kolei umowa zlecenia z reguły określa jedynie rodzaj wykonywanych czynności i w zasadzie nie może polegać na pozostawaniu w dyspozycji zlecającego i wykonywaniu stosownie do jego potrzeb czynności zleczanych na bieżąco. Określenie w umowie czynności z zastrzeżeniem ich osobistego wykonywania w określonych dniach i godzinach nie przesądza jednak o nawiązaniu stosunku pracy, ponieważ takie elementy występują też w stosunkach cywilnoprawnych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 października 1998 r., I PKN 389/98, OSNAPiUS 1999 nr 22, poz. 718).

Podsumowując, ocena czy strony łączył stosunek pracy, musi uwzględniać nazwę umowy i jej treść, a także faktyczny sposób realizacji obowiązków stron.

Mając na uwadze powyższe, należy przyjąć, że skarżący nie zdołał wykazać występowania przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, co obliguje do orzeczenia w myśl art. 398⁹ § 2 k.p.c. O kosztach orzeczono w myśl art. 398²¹ i art. 108 § 1 k.p.c.